

İSA MESİH NEDEN TANRI OLAMAZ? -2

Bir önceki yazımızda İsa Mesih'in neden tanrı olmayacağını, Allah'ın kulu ve elçisi olduğunu İncil'den alıntılarla ortaya koymaya çalıştık. İncil üzerinde yapılacak daha derin tahliller bu gerçeği daha fazla bir şekilde ortaya koyacaktır. Makalemizin ikinci bölümünde konumuzun farklı boyutlara değinerek yazı dizimizi nihayete erdireceğiz.

(d) Kitab-ı Mukaddes'te Yer Alan Baba-Oğul Kavramları

Hristiyanlar İsa (as)'ın Allah'a "Babam" diye hitap etmesinin onun tanrı olmasına delil sayarlar. Onlara göre Tanrı özellikle İsa'nın babasıdır ve kendisi de oğul tanrıdır. Teslisçiler İncil'in şu kısımlarını kendilerine delil sayarlar:

"İsa ona, "Ne mutlu sana, Yunus oğlu Simun!" dedi. "Bu sırrı sana açan insan değil, göklerdeki Babam'dır" (Mat-ta, 16/17)

"Filipus, "Ya Rab, bize Baba'yı göster, bu bize yeter" dedi. İsa, "Filipus" dedi, "Bunca zamandır sizinle birlikteyim. Beni daha tanımadın mı? Beni görmüş olan, Baba'yı görmüştür. Sen nasıl, 'Bize Baba'yı göster' diyorsun? Benim Baba'da, Baba'nın da bende olduğuna inanmıyor musun? Size söylediğim sözleri kendiliğimden söylemiyorum, ama bende yaşayan Baba kendi işlerini yapıyor. Bana iman edin; ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Hiç değilse bu işlerden dolayı iman edin. Size doğrusunu söyleyeyim, benim yaptığım işleri, bana iman eden de yapacak; hatta daha büyüklerini yapacaktır. Çünkü ben Baba'ya gidiyorum. Baba Oğul'da yüceltilsin diye, benim adımla dilediğiniz her şeyi yapacağım. Benim adımla benden ne derseniz yapacağım." (Yuhanna, 14/8-14)

Yukarıdaki ifadeleri öncesi ve sonrası ile okumazsak

ve Kitab-ı Mukaddes'in bu konu ile ilgili diğer kısımlarını incelemesek yanıltıcı olur. Oysa Kutsal Kitap'ta yer alan Baba-Oğul ifadeleri İsa Mesih'in tanrı olmasını gerektirmediği gibi bu inancı ortadan kaldıran bir yapıya sahiptir. Önce Eski Ahit'e bakalım:

"Siz Tanrınız RAB'bin çocuklarıdır..." (Yasanın Tekrarı, 14/1)

"RAB Musa'ya, "Mısır'a döndüğünde, sana verdiğim güçle bütün şaşılmalı işleri firavunun önünde yapmaya bak" dedi, "Ama ben onu inatçı yapacağım. Halkı salıvermeyecek. Sonra firavuna de ki, 'RAB şöyle diyor: İsrail benim ilk oğlumdur. Sana, bırak oğlum giysin, bana tapsın, dedim. Ama sen onu salıvermeyi reddettin. Bu yüzden senin ilk oğlunu öldüreceğim.'" (Çıkış, 4/21-23)

"...Ben İsrail'in babasıyım, Efrayim de ilk oğlumdur... Efrayim değerli oğlum değil mi?

Hoşnut olduğum çocuk değil mi?" (Yeşaya, 31/7-20).

"O haksızlık etmeyen güvenilir Tanrı'dır. Doğru ve adildir. Bu eğri ve sapık kuşak, O'na bağlı kalmadı. O'nun çocukları değiller. Bu onların utancıdır. RAB'be böyle mi karşılık verilir, Ey akılsız ve bilgelikten yoksun halk? Sizi yaratan, size biçim veren, Babanız, Yaraticınız O değil mi?" (Yeremya, 43/4-6)

"Allah oğulları adam kızlarının güzel olduklarını gördüler ve bütün seçtiklerinden kendilerine karılar aldılar. Allah oğulları insan kızlarına vardıkları ve bu kızlar onla-

ra çocuk doğurdukları zaman, o günlerde, hem de ondan sonra, yeryüzünde Nefilim vardı; bunlar eski zamandan zorbalar, şöhretli adamlardı.” (Yaratılış, 6/2-4)

“Ben kralımı Kutsal dağım Siyon’a oturttum” diyor. RAB’bin bildirisini ilan edeceğim: Bana, “Sen benim öğlumsun” dedi, “Bugün ben sana baba oldum” (Mezmunlar, 2/6-7)

Görüldüğü gibi İsa (as)’ın içinde yetiştiği Yahudi kültüründe “Allah’ın oğlu” ifadesi “Allah’a yakın kişi, seçkin kul” anlamına gelmektedir. Eski Ahit’te salih kullara, İsrailoğullarına, krallara ve meleklerle “Tanrı oğlu” denirdi ve hiç kimse Allah ile arasında fiziksel bağ olduğunu iddia etmezdi. İncil’de de bu anlamda kullanılmıştır:

“Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı’nın çocukları olma hakkını verdi. Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı’dan doğdular.” (Yuhanna, 1/12-13)

“Siz düşmanlarınızı sevin, iyilik yapın, hiçbir karşılık beklemeden ödünç verin. Alacağınız ödül büyük olacak, Yüceler Yücesi’nin oğulları olacaksınız. Çünkü O, nankör ve kötü kişilere karşı iyi yüreklidir. Babanız merhametli olduğu gibi, siz de merhametli olun.” (Luka, 6/35-36)

“Ne mutlu barışı sağlayanlara! Çünkü onlara Tanrı oğulları denecek. Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm görenlere! Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.” (Matta, 5/9-10)

“Ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin. Öyle ki, göklerdeki Babanız’ın oğulları olasınız.” (Matta, 5/44-45)

“İsa, “Bana dokunma!” dedi. “Çünkü daha Baba’nın yanına çıkmadım. Kardeşlerime git ve onlara söyle, benim Babam’ın ve sizin Babanız’ın, benim Tanrım’ın ve sizin Tanrınız’ın yanına çıkıyorum.” (Matta, 20/17)

“Yavrularım, kimse sizi aldatmasın. Mesih doğru olduğu gibi, doğru olanı yapan da doğru kişidir. Günah işleyen, İblis’tendir. Çünkü İblis başlangıçtan beri günah işlemektedir. Tanrı’nın Oğlu, İblis’in yaptıklarına son vermek için ortaya çıktı. Tanrı’dan doğmuş olan, günah işlemez. Çünkü Tanrı’nın tohumu onda yaşar. Tanrı’dan doğmuş olduğu için günah işleyemez. Doğru olanı yapmayan ve kardeşini sevmeyen kişi Tanrı’dan değildir. İşte Tanrı’nın çocuklarıyla İblis’in çocukları böyle ayırt edilir.” (1. Yuhanna, 3/7-10)

Eski ve Yeni Ahit dikkatlice incelendiğinde Baba ve Oğul kavramlarının mecaz anlam taşıdığı net olarak görülecektir. Yukarıdaki alıntılardan da İsa (as)’ın kendisi ve başkaları için de bu mecaz dilini kullandığı anlaşılmaktadır. İsa (as), Allah’a baba demekle, O’nun aslında acıyan, bağışlayan ve ikram eden olduğuna vurgu yapmıştır. Zaten o dönemde bu kullanım yaygındı. Oğul kavramı da böyledir itaatkâr, seçilmiş salih kul anlamına gelen oğul kelimesi daha sonra anlam kaymasına uğrayarak şirke alet edilmiştir.¹ Tanrı oğlu olmak Tanrıya eşit olmayı değil ona sadık bir kul olmayı ifade eder. Şayet İsa (as) gerçek anlamda Tanrı oğlu

¹ Bu konuda daha fazla detay için bkz: Fadil Aygün, Müslüman Kelamcılarının Mecaz Merkezli Kitab-ı Mukaddes Yorumlamaları: Baba-Oğul Metaforu Bağlamında Bir İnceleme, Kelam Araştırmaları Dergisi, 2015, cilt: XIII, sayı: 2, s. 751-771.

sayılacaksa bu kavram başkaları için de kullanılmıştır. Öyleyse herkesi Tanrı oğlu saymak gerekecek ki bu, çok tanrıçılığa ardına kadar kapı açmaktır. Şu halde İsa acıyan ve bağışlayan yüce Allah'ın merhametine muhtaç bir kuldur.

(e) İsa (as)'ın Daveti Neydi? İnsanları Neye Çağırıyor?

Allah'ın elçisi İsa (as) etrafındaki sömürücülerine, dini yaşanmaz hale getirenlere yoğun eleştirilerde bulunmuş, insan ile Allah arasına örülen duvarları yıkmayı amaçlamıştır. Onun kavmine ve insanlığa yaptığı çağrı İncil'e şu şekilde yansımıştır:

"...İsa halka ve öğrencilerine şöyle seslendi: "Din bilginleri ve Ferisiler² Musa'nın kürsüsünde otururlar. Bu nedenle size söylediklerinin tümünü yapın ve yerine getirin, ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar.³ Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının sırtına yüklerler, kendileriye bu yükleri taşımak için parmaklarını bile oynatmak istemezler. "Yaptıklarının tümünü gösteriş için yaparlar. Örneğin, hamailerini⁴ büyük, giysilerinin püsküllerini uzun yaparlar. Şölenlerde başkışeye, havralarda en seçkin yerlere kurulmaya bayılırlar. Meydan-

larda selamlanmaktan ve insanların kendilerini 'Rabbî'⁵ diye çağırmasından zevk duyarlar. "Kimse sizi 'Rabbî' diye çağırmasın. Çünkü sizin tek öğretmeniniz var ve hepiniz kardeşsiniz. Yeryüzünde kimseye 'Baba'⁶ demeyin. Çünkü tek Babanız var, O da göksel Baba'dır. Kimse sizi 'Önder' diye çağırmasın. Çünkü tek önderiniz var, O da Mesih'tir. Aranızda en üstün olan, ötekilerin hizmetkârı olsun. Kendini yücelten alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir. "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Göklerin Egemenliği'nin kapısını insanların yüzüne kapıyorsunuz; ne kendiniz içeri giriyor, ne de girmek isteyenleri bırakıyorsunuz "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Tek bir kişiyi dininize döndürmek için denizleri, kıtaları dolaşırsınız. Dininize döneni de kendinizden iki kat cehennemlik yaparsınız. (...) "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını⁷ verirsiniz de, Kutsal Yasa'nın daha önemli konularını – adaleti, merhameti, sadakati– ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekirdi. Ey kör kılavuzlar! Küçük sineği süzer ayırır, ama deveyi yutarsınız! "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bardağın ve çanağın dışını temizlersiniz, oysa bunların içi açgözlülük ve taşkınlıkla doludur. Ey kör Ferisi! Sen önce bardağın ve çanağın içini temizle ki, dıştan da temiz olsunlar. "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz dıştan güzel görünen, ama içi ölü kemikleri ve her türlü pislikle dolu badanalı mezarlara benzersiniz. Dıştan insanlara doğru görünürsünüz, ama içte ikiyüzlülük ve kötülükle dolusunuz. "Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Peygamberlerin mezarlarını yapar, doğru kişilerin anıtlarını donatırsınız.⁸ 'Atalarımızın yaşadığı günlerde yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanına girmezdik' diyorsunuz. Böylece, peygamberleri öldürenlerin torunları olduğunuza kendiniz tanıklık ediyorsunuz. Haydi, atalarınızın başlattığı işi bitirin! "Sizi yılanlar, engerekler soyu! Cehennem cezasından nasıl kaçacaksınız-

2 Ferisiler, İsa Mesih döneminde dindar bir Yahudi mezhebi. Bu mezhep kutsal yasaya ve yüzyıllar boyu yasaya dayandırılan dinsel kurallara sıkı sıkıya bağlıydı.

3 "Hocanın dediğini yap peşinden gitme" halk söyleminin İncil'deki kökeni.

4 Hahamların içine Tevrat sayfaları ve kendi kitaplarını koydukları heybe türü kutu.

5 Hoca, öğretmen.

6 Allah'ımız

7 Ondalık: Sadaka

8 İsa (as) türbeciğili ve mezar tapıcılığını eleştiriyor.

nız? İşte bunun için size peygamberler, bilge kişiler ve din bilginleri gönderiyorum. Bunlardan kimini öldürecek, çarmıha gereceksiniz. Kimini havralarınızda kamçılatacak, kentten kente kovalayacaksınız. Böylelikle, doğru kişi olan Habil'in kanından, tapınakla sunak arasında öldürdüğünüz Berekyâ oğlu Zekeriyâ'nın kanına kadar, yeryüzünde akıtılan her doğru kişinin kanından sorumlu tutulacaksınız. Size doğrusunu söyleyeyim, bunların hepsinden bu kuşak sorumlu tutulacaktır. "Ey Yerusâlim/Kudüs! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Yerusâlim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz." (Matâ, 23. Bölüm ve Luka 11. Bölüm)

"Oradan Yerusâlim'e geldiler. İsa tapınağın avlusuna girerek oradaki alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozaların masalarını, güvercin satanların sehalarını devirdi. Yük taşıyan hiç kimsenin tapınağın avlusundan geçmesine izin vermedi. Halka öğretirken şunları söyledi: " 'Evime, bütün ulusların dua evi denecek' diye yazılmıy mı? Ama siz onu haydut inine çevirdiniz." Başkâhinler ve din bilginleri bunu duyunca İsa'yı yok etmek için bir yol aramaya başladılar. O'ndan korkuyorlardı. Çünkü bütün halk O'nun öğretilerine hayrandı." (Markos, 11/15-18)

İsa (as) hayatı boyunca insanları Allah'a karşı samimi ve saygılı olmaya çağırdığı gibi, O ibadetlerin ahlakî zemini olması gerektiğini, ruhsuz ibadetlerin sadece göz boyama olduğunun ifade etmiştir. İnsanlara hükmetmeye çalışan, ibadethaneleri ticarethaneye çeviren din adamlarına da ağır eleştirilerde bulunmuştur. Halk desteğini arkasına alan İsa (as), devrin din tüccarlarının canını fazlasıyla sıkıyordu. Dönemin din tacirleri/sömürücüleri ile mücadele eden İsa tam bir özgürlük önderi, gerçek anlamda bir muvâhid devrimciydi.

Allah'ı davetini yayma uğruna bütün dinci geleneğe/dinci soyguna meydan okuyan İsa'nın engizisyon mahkemelerini kuran, haçlı seferlerinde katliama, yağmaya ve tecavüze doymayan kiliseyle bir alakası olabilir mi? Bedavadan cennet dağıtan, dünyayı cehenneme çeviren ve yüzyıllar boyu işkencelerle halkı ezen kilisenin anlattığı İsa, İncil'deki İsa olabilir mi?

İsa kendi adına kurulan bu sömürü sistemini, kilisenin belgesellere konu olan çocuk tacizlerini ve görseydi ne derdi? O gün hahamlara yaptığı konuşmanın kat kat fazlasını Hristiyan âlemine yapmaz mıydı?⁹

(f) Kur'ân ve Oğul Tanrı İnancı

Kur'ân-ı Kerim'in ısrarla yasakladığı ve bütün insanlığı sakındırdığı en ağır suç şirk günahıdır (Nisâ 4/48, 116 ve Mâide 5/72). Şirk canlı-cansız herhangi bir varlığı Allah'a denk tutmak, O'nunla aynı güç ve özelliklere sahip olduğunu açık ya da gizli şekilde iddia etmektir. Yani yalnızca Allah için düşünülüp kabul edilebilecek bir özelliği başkaları için de varsaymaktır. Allah'ın oğlu olduğu inancı, zatında çokluk olabileceği iddiası ve Allah'ın insan bedeninde görünebileceğini inancı şirk çeşitlerindenidir. Şirkin çok farklı şekilleri, ortaya çıkış yolları ve değişik boyutları vardır.¹⁰

Kur'ân'ın indiriliş nedenlerinden bir tanesi de "Allah çocuk edindi" diyenleri uyarmak içindir (Kehf 18/1-4 ve Meryem 19/35-39). Allah'ın oğlu olduğu inancı sadece Hristiyanlarda değil dünyanın çok farklı mitolojilerinde görülen bir durumdur.¹¹ Kur'ân "Oğul Tanrı" inancını mahkûm ederken bu inanç ve etrafında oluşan

Foto: Bahar Şener, bahar.senol.sener@gmail.com

9 Benzeri eleştirileri İslam âlemi için e yapmak gerekir.

10 Şirk konusunda daha kapsamlı açıklama için bkz: Fehmi Çeçen, Şirk Suçu ve İnsan, Kitap ve Hikmet Dergisi, Sayı: 5, s: 79-84.

11 Bkz: Arthur Weigall'ın, "Hristiyanlığımızdaki Putperestlik (Pavlos Hristiyanlığına Dair Bilimsel Bir Eleştiri)" isimli eseri ile Peter Gandy ve Timothy Freke'in birlikte yazdıkları "İsa'nın Gizemleri ("Gerçek İsa" Bir Pagan Tanrısı mıydı?)".

hurafeler örgüsünün tamamını, bu inanışlara yer veren dinî anlayışların hepsini kast eder/eleştirir. Allah'ın insan bedeninde görüldüğünü reddeden ya da oğlu olduğu inancını kınayan ayetlerin tümünü Hristiyanlarla alakalı görmek son derece büyük bir yanılıdır.

Örneğin Kur'ân şöyle der: **Cinleri Allah'ın ortakları saydılar; oysa cinleri O yaratmıştır. Allah'ın oğulları ve kızları var diye bilgisizce kestirip attılar. O, onların tanımlamalarından uzak ve yücedir. Gökleri ve yeri, örneği yokken yaratan O'dur. Eşi olmadığı halde çocuğu nasıl olabilir. Her şeyi O yaratmıştır ve her şeyi O bilir.** (En'âm 6/100-101)

Bu ayetlerde Hristiyanların eleştirildiğini iddia etmek hatadır. Zira Hristiyan ilahiyatında "Allah'ın eşi/karısı" inancı yoktur, onlar böyle bir anlayışı akıllarına bile getirmezler.¹² İlgili ayette kınanan kesim Arap müşrikler, Yunan ve Hint mitolojisi gibi kadim dinî geleneklerdir. Bu gibi ayetlere yaptığımız hatalı yorumlar nedeniyle Kur'ân haksız yere itham edilmekte ve bizim yanılığımızı hiçte hak etmediği halde Kur'ân'ın hatası olarak gösterilmektedir.

Kur'ân'da tek tip eleştiri yoktur. İddialar çok ve farklı olunca ilgili ayetlerin hitap kitlesi de farklılaşmaktadır. İbareler herkese değil iddia sahiplerine yöneliktir. Öyleyse her ayet ait olduğu bölüm ile birlikte, öncesi/sonrası ve diğer bağlantıları dikkate alınarak yorumlanmalıdır. Kur'ân Allah'ın evlat edindiği iddiasını ve İsa Mesih'in Tanrı/Tanrı Oğlu olduğu şirk inancını açık bir şekilde reddetmiştir:

Dikkat et; uydurdukları yalandan dolayı söyleye-

12 Dr. Thomas Michel, Hristiyan Tanrı Bilimine Giriş, s 56-60.

cekleri sadece şudur: "Allah'ın çocuğu vardır..." Onlar kesinlikle yalancılardır. Yani Allah kızları oğlanlara tercih mi etmiş? Sizin neyiniz var; nasıl böyle bir yargıya varıyorsunuz? (Sâffât 37/151-154)

Bu ayetlerde kınanan kesim Allah'ın kızları olduğu iftirasını uyduran Mekke müşrikleri ve kadim fikir babalarıdır. Aşağıdaki ayetler ise doğrudan Hristiyanlara yöneliktir:

"Rahman çocuk edindi" dediler. Gerçekten çok çirkin bir söz söylediler. Bundan dolayı neredeyse gökler parçalanacak, yer yarılacak ve dağlar çökecekti. Bunlar sırf "Rahman'ın çocuğu var" dedikleri için olacaktı. Rahman'ın çocuk edinmesi olacak şey değildir. Göklerde ve yerde kim varsa hepsi kul olarak Rahman'nın huzuruna gelirler. (Meryem, 88-93)

Yahudiler; "Üzeyir Allah'ın oğludur" dediler. Hristiyanlar da "Mesih Allah'ın oğludur" dediler. Bunlar, onların dillerine doladıkları (boş) sözlerdir. Önceki kâfirlerle aynı ağız kullanıyorlar. Allah kahretsin onları!"¹³ Bu iftiraya nereden sürükleniyorlar? (Tevbe 9/30)

Ayette geçen "...Önceki kâfirlerle aynı ağız kullanıyorlar..." ifadesi bizim için son derece önemlidir, hareket noktamızdır. Ehl-i Kitap'ın salih kulları ilahlaştırma suçuna nasıl düştükleri noktasında geçmişin taklitçiliğini bize kaynak olarak göstermiştir. Ehl-i Kitap, Yunan, Roma, Hint, Mısır ve Eski İran mitolojilerinden az ya da çok etkilenecek nebîleri ve velileri ilâhlaştırma yoluna gitmiştir.¹⁴ Öyleyse Yahudi ve Hristiyanların yanlış inançları araştırılırken işe onlardan önceki kadim kültürler ve neş'et ettikleri ortamın inanç dünyası merceğe altına alınarak başlanmalıdır.

Örneğin; İmparatorlara ilah gözüyle bakılan Roma idaresi altında tohumları atılan ve yeşeren Hristiyanlık, Roma putperestliğinden pek çok kalıntıyı da günümü-

13 Gazab-ı ilahinin vahiy diline yansımaları olan beddua ve dışlama ifadesi Allah'a delilsiz isnat edilen iddialar içindir. Bu gibi ifadeler Allah hakkında asılsız şeyler üretmenin, ona oğullar/kızlar ve ortaklar icat etmenin doğuracağı korkunç sonucu haber verir.

14 Adı geçen çok tanrılı kadim dinlerde bol miktarda tanrı figürüne rastlayabiliriz. Bu konuda sıralayamayacağımız kadar çalışma yapılmıştır. İnternette, "Yunan Mitolojisi", "İran Mitolojisi" vs. şeklinde tarama yapılırsa çok sayıda kaynak esere ulaşılabilir.

ze taşımıştır.¹⁵ Onların ibadet şekilleri, takvimleri ve kutsalları benimsenmiş, Roma'nın ve Eski Yunan'ın çok tanrılı mitolojik anlatımları İsa Nebî için uyarlanmıştır. Sonuçta karşımıza "Baba-Oğul-Kutsal Ruh/Teslis" diye bilinen şirk inanış ortaya çıkmıştır. Yine bu inanışa sahip olan Azizlere kurtarıcı-şefaathçi, şifa verici ve koruyucu olarak bakılmaya başlanmıştır.¹⁶

Aslında çok tanrıcılık isim ve şekil değiştirerek mevcudiyetini günümüze kadar aynen korumuştur. İşte Ehl-i Kitap'ın yaptığı bu taklit Allah'ın elçisi Muhammed (a.s.)'i çok kaygılandığından bize şu uyarı ve hatırlatmaları yapmıştır:

"Sizler karış karış, adım adım sizden öncekilerin yolunu izleyeceksiniz, bir keler deliğine girecek olsalar siz de onları takip edeceksiniz." *"Ya Resulallah, Yahudiler ve Hristiyanlar mı?" Diye sorulunca "Ya başka kimler olacaktı?" diyerek cevap vermiştir.*" (Buhârî, Enbiya 50)¹⁷

Konu ile ilgili ayetler çoktur. Kur'ân Allah'a çocuk, eş ve ortak isnadını ister şaka ister ciddi, ister mecaz isterse gerçek olsun kesin olarak yasaklayıp reddetmektedir. Yaratıcı ile yarattıkları arasında soy bağı kurmak ya da yaratılmışlarda Allah'ın zatından parça bulunduğunu veya zatının tamamının bir yaratılmışta beden aldığını savunmak/hulul inancı kesin olarak küfürdür (Zuhruf 43/15)¹⁸.

(g) Kur'ân'ın Ehl-i Kitap ve Müslümanlara Yaptığı Davet

Yüce Kitabımız Kur'ân'ın Ehl-i Kitap'a yaptığı en büyük davet tek ilaha kul olmaktır. Sadece Allah'a kulluk

Kur'ân'da tek tip eleştiri yoktur. İddialar çok ve farklı olunca ilgili ayetlerin hitap kitlesi de farklılaşmaktadır. İbareler herkese değil iddia sahiplerine yöneliktir.

etmek bütün herkesin görevi olduğundan aşağıdaki çağrı bütün insanlığa yöneliktir:

De ki: "Ey Ehl-i Kitap! Size göre de bize göre de doğru olan ortak şu söze gelin: Allah'tan başkasına kul olmayalım. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Bizimiz, Allah'tan önce birilerini rabler edinmesin." Yüz çevirirlerse deyin ki: "Şahit olun, biz Allah'a teslim olmuş kimseleriz" (Âl-i İmrân 3/64)

Mesih İsa Tanrı/ Tanrı Oğlu değil yukarıda ortaya konduğu gibi Allah'ın kulu ve elçisidir. İsa (as)'ın asıl kimliği ortada olduğu halde bir takım felsefi yorumlarla onu Allah'a denk tutmak açık bir şirktir. Kur'ân bu konuda çok nettir:

"Allah, Meryem'in oğlu Mesih'tir" diyenler kâfir oldular. De ki "Allah Meryem oğlu Mesih'i, anasını ve yeryüzünde bulunan herkesi yok etmek istese ona karşı koymaya kimin gücü yeter?" (Mâide 5/17)

"Allah, Meryem oğlu Mesih'tir" diyenler, kâfir olmuşlardır. Oysa Mesih şöyle demişti: "Ey İsrail oğulları, benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a kul olun. Kim Allah'a ortak oluşturursa Allah ona cenneti yasak (haram) eder. Onun gideceği yer cehennemdir. Yanlış yapanın yardımcısı olmaz." "Allah için üçüncüsüdür" diyenler gerçekten kâfir olmuşlardır. Hâlbuki bir tek ilah dışında ilah yoktur. Böyle demeyi bırakmazlarsa bu kâfirleri acıklı bir azap saracaktır. (Mâide 5/72-73)

"Ey İnsanlar! Bu Elçi, Rabbiniz'den size gerçek olanı getirdi; O'na inanıp güvenin; bu sizin hayrınıza olur. Ama ayetleri görmezlikten gelerseniz bilin ki göklerde ne var, yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Allah bilir,

15 Hristiyanlık Tarihi, (Tercüme: Sibel Sel – Levent Kınran) s: 142-143.

16 Xavier Jacob, Sorabilir miyiz? Hristiyanlık Hakkında En Çok Sorulan Sorular, s: 56.

17 Resulullahın bu sözleri gaybî bilgisi ya da kehanet değil, geçmişteki ilâhlaştırma saplantılarına bakıp ileriye dönük uyarılardır ve bir endişenin dışı yansımasıdır. Bizden önceki ümmetler, kendilerinden öncekileri taklit ettikleri gibi, bizlerde Nebî (a.s.)'in ayete dayalı uyarılarına rağmen, maalesef kendimizden öncekileri (Yahudi ve Hristiyanları) taklit etme yanılığımıza düşmüş durumdayız.

18 Kur'ân oğul tanrı inanışını şiddetle yasaklayıp mahkum etmesine rağmen Müslümanlar içinden çıkan bazıları Allah'ın çocukları olduğunu iddia edebilmişlerdir. Örneğin Celaleddin Rumi "Velilerin Allah'ın çocukları olduğunu" iddia eder hatta Allah bunlara "benim çocuklarım" bile demiştir. Bkz: Celaleddin Rumi, Mesnevi, Tercüme: Adnan Karaismailoğlu, Yeni Şafak Kültür Hizmeti, c: 1, s: 289.

Licensed under: Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported.

doğru kararlar verir. Ey Ehl-i Kitap! Dininizde aşırılık etmeyin, Allah hakkında sadece gerçeği söyleyin. Meryem oğlu İsa Mesih, başka değil, yalnızca Allah'ın elçisidir; Meryem'e ulaştırdığı sözü ve kendinden bir ruhtur (emirdir). Öyle ise Allah'a ve elçilerine inanıp güvenin. "Üçtür" demeyin; bundan vazgeçin; bu sizin hayrınıza olur. Allah tek ilahtır, başkası da yoktur. O'nun çocuğa ne ihtiyacı olur! Göklerde ne var, yerde ne varsa hepsi O'nundur. Dayanak (Vekil) olarak Allah yeter." (Nisâ 4/170-171)

Müslümanlar Tevrat ve İncil'e "tahrif edilmişlerdir ama aralarında iyi şeyler de vardır" şeklinde değil "her iki kitapta tasdik edilmiştir ancak bir takım müdahaleler de olabilir/olmuştur." şeklinde bakmalıdırlar. Ehl-i Kitap ile sağlıklı iletişim, Kur'an denetiminde gerçekleştirilecek müzakerelerle mümkündür. Aşağıdaki ayet bunun kanıtı olmaktadır:

Yanlış davrananlar dışındaki ehl-i Kitapla müca-

deleyi, en güzel yöntemden başkasıyla yapmayın. Onlara deyin ki; "Bize indirilene de size indirilene de inandık. Bizim ilahımızla sizin ilahınız birdir. Biz ona teslim olmuş kimseleriz." (Ankebût 29/46)

Ayrıca "...Önceki kâfirlerle aynı ağız kullanıyorlar..." gibi ayetler aslında "Karşılaştırmalı Dinler Tarihi" çalışmalarını emretmektedir. Hiçbir inanca kayıtsız kalamayız inançların oluşumunu, gelişiminin ve hurafenin bize bulaşma kanallarını inceleyip, önceki nesillerde ortaya çıkan putlaştırmanın özüne inmelimiz/önüne geçmeliyiz. Kur'an'da yer alan "**Gezip dolaşın, sizden öncekilerin sonları nasıl oldu bir bakın, oralarda hala işaretler vardır vs.**" ifadeler "İnanç Turizmi"nin, "Dinler Tarihi Arkeolojik Kazıları"nın temellerini atmaktadır, bu alanlara yatırım yapılmalıdır. Bu şekilde tarih boyunca şirk-tevhit kavgasının nasıl bir seyir izlediğine tanıklık edebiliriz. Bu yöntem ile Kur'an ışığında "İnançların Coğrafi Haritası"nı çıkararak, diğer kültürlerle olan ortak doğrularımızdan hareketle tebliğ faaliyeti yürütebiliriz.

Netice Olarak

Hristiyan ilahiyatı Mesih İsa'yı Tanrının bedenlenmiş hali olarak gösterir. Bu İncil'in bir beyanı olmayıp konsül kararları ve o dönemin mitolojik havasının bir ürünüdür. "İsa (as)'ın Tanrısı" iddiası İncil'e rağmen ortaya konmuş bir şirk sloganıdır. İncil İsa'nın Allah'ın kulu ve elçisi olduğunu defalarca dile getirmiştir. **Hristiyanları İsa Mesih'i Pavlus'tan değil kendi dilinden tanımaya çağırıyoruz.**

İncil'e göre İsa Tanrı değil Tanrı'ya muhtaç bir kuldur. Ancak Hristiyan din adamları zorlama yorumlarlar ya da İncil metnine işkence yaparak gerçeği sansürlerler, hak ile batılı birbirine karıştırırlar. Kur'an bu noktada şu soruları sorar: "**Ey Ehl-i Kitap! Allah'ın ayetlerini ne diye örtüyorsunuz? Neden bile bile gerçeği gizliyorsunuz?**" Hristiyanları, din adamlarının, konsüllerin ve siyasî hadislerin etkisi altında kalmadan İncil üzerinde yoğun bir şekilde düşünmeye davet ediyoruz.

İslâm âlimleri, ilahî kitap ciddiyeti/ön kabulü ile İncil ve

Tevrat üzerine çalışmalar yapmalı, Kur'ân ile mutabık oldukları noktaları tespit etmeli ve Müslüman halkın bu iki kitaba Kur'ân'ın istediği şekilde bakmasını sağlamalıdır. Çoğu zaman hakarete varan aşağılayıcı ifadelerden kaçınıp İncil ve Tevrat'ı sürekli eleştirmekten vazgeçmeliyiz. Bazı Müslümanların sergilediği saldırgan üslup onların gerçekleri fark etmelerine engel teşkil etmektedir. Kur'ân ile bütünlük ifade eden yerlere dikkat çekilip kitap ehli son vahye davet edilmelidir.

Geçmiş kitaplarda elbette bir takım oynamalar olmuştur ancak bu hakikatin tamamen kaybolduğu anlamına gelmez. Allah'ın kitap ehlini tevhitte habersiz bırakması, Muhammed (as)'ı ve Kur'ân'ı tanıyacak sıfatları onlara bildirmemesi ve yüzyıllar boyu onları şirkin karanlıklarına terk etmesi kabul edilemez. Bu durum ilahî adalete ve Allah'ın merhametine aykırıdır. Eğer önceki kitaplar tamamen bozulduysa karşımıza "Neden Allah bizi bozuk kitaplara yönlendiriyor?" sorusu çıkar (Yûnus 10/94)

Bize göre Tevrat ve İncil'de Allah'ın mesajı ilk indirildiği haliyle bulunmaktadır? (Mâide 5/43). Daha sonra

eklenen ilavelerin tespiti müheymin olan Kur'ân ile yapılabilir (Neml 27/76). Mesela bu şekilde Yunan felsefesinden ilham alınarak icat edilen İsa ile İncil'de olan gerçek İsa arasındaki fark gün yüzüne çıkarılabilir. Kısaca şuan elimizde olan İncil ve Tevrat'ta Muhammed (as)'a ve Kur'ân'a atıflar olduğu gibi (A'râf 7/157), kitap ehlinin şirkinin kanıtlayan ibarelerde vardır. Bunları hatırlatmak da elbette bizim görevimizdir. Öyleyse geçmiş kitapların tasdiki konusu üzerinde daha ciddi durulmalıdır.

Değindiğimiz konular İncil ve Kur'ân ayetleri ile daha da zenginleştirilebilir. İncil ve Tevrat'a bakış açımızı -Kur'ân ışığında- olumsuzdan olumluya çevirmeliyiz. Detaylara inildikçe hakikat parıltılarını daha net görebiliriz. Bu meyanda söylenecek söz çoktur. Allah nuruyla yolumuzu aydınlatsın. Makalemizi iki cümle ile özetleyecek olsaydık şöyle olurdu:

"Ben şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur, Mer-yem'in Oğlu İsa Mesih O'nun kulu ve elçisidir"

Çıktı

Dünyanın kurtarıcılarla dolu olmasına rağmen sıkıntılarının daha da artması ne kadar ilginç değil mi? Her ideoloji, her din insanın dünyada ve ahirette kurtuluşunu vaad ettiği halde insanlığın buhranları içerisinde kıvrınması çok tuhaf değil mi? Her sistem refah, özgürlük, eşitlik, huzur vs. sloganlarla harekete geçer fakat bir müddet sonra bozulmalar o sistemin ya da fikir akımının çöküşüyle sonuçlanır, kurtarıcılar birden bire buhar olur. İnsanlık kurtarıcılarının ve kurtarıcı sandıklarının fikir akımlarının işe yaramadığını ağır bedeller ödedikten sonra öğrenir. Tarih bunun tağıdır.